

Darovi za Marijanišče.

Gospod Ivan Žičkar, župnik . . .	gld. 1.—	Gospod Franč. Čebular, dekan . . .	gld. 3.—
„ dr. Josip Lesar, ravnatelj . . .	„ 2.—	„ Anton Hribar, kapelan v	
„ Avgust Šinkovec, kapelan . . .	„ 20.—	imenu „Dobrovske tro-	
„ p. Konrad Stazinski, dar		jice“	„ 3.—
različnih gosp. znancev . . .	„ 5.—	„ Mihael Klemenčič, kapelan . . .	„ 2.—
„ Martin Gregorčič	„ —.30	„ Viktor Bučar, kapelan . . .	„ 4.—
„ Janko Barle, kancelista . . .	„ 1.—	„ Neimenovanec	„ 2.—
„ Ivan Vodnik, načelnik po-		„ p. Gregor Jenič, kapucin . . .	„ 13.—
staje	„ —.50	Gospa Marija Javornik	„ 5.—
„ Valentin Cajnko, kapelan . . .	„ 2.—		
„ Peter Mikek, dijak	„ —.60		
„ A. Kupljen, c. kr. notar . . .	„ 2.—		
„ Ivan Pristov, kapelan	„ 2.—		

Najiskrenejša zahvala bodi vsem blagim darovalcem!

Glavna seja „Matice Hrvatske“.

Dne 23. rožnika t. l. se je zbralo na letošnjo glavno seja v društveni hiši obilo odličnih udov. Predsednik Tadija Smičiklas jih je pozdravil s primernim nagovorom, a tajnik Kostrenčič je narisal delovanje in stanje društveno v minulem letu. Med knjigami, katere bode izdala Matica za leto 1895., omenjam posebno profesorja Otona Kučere knjigo: „Naše nebo“, v kateri bode poljudno opisal najbolj važne in zanimive stvari iz zvezdoznanstva. Ravno tako zanimiva bode tudi knjiga prezgodaj umrlega R. Lopašića: „Oko Kupe i Korane“, kjer bodo opisani gradovi od Kolpe na jug, knjiga, katera bode precēj podobna knjigi istega pisatelja: „Bihać i Bihaćka krajina“. Oglasil se bo v Matici zopet njen nekdanji tajnik, profesor

dr. V. Jagić, kateri je opisal „Osamnaesti vek ruske književnosti“. Omenjam še povest „Bez nade“, katero sta napisala dva Hercegovca Osman Hadžić in Ivan Miličevića, a znana sta že pod imenom Osman-Aziz. Tudi Harambašić bo objavil svoje „Izbrane pesmi“. Hrvaške narodne pesmi tega leta še ne izidejo, ker je smrt poprejšnjega urednika dr. I. Broza zapoznala izdanje, a Matica hoče podati svojim členom res klasično zbirko narodnih pesmij. Obeta se še več lepih knjig. Jako nas veseli, da število Matičarjev še vedno in hitro raste, ker jih je bilo koncem minulega leta 11.295. Knjige so se tiskale v minulem letu v 108.000 iztiskih. Društveni imetek šteje sedaj brez krasne hiše 70.640 gl. 99 novč. Janko Barle.

To in ono.

(Črtice; piše Janko Barle.)

I.

Na nebu se je smejalo zlato solnce. V zraku je plesala družba komarjev in drugih mušic. Okrog zvonika je krožilo par postovk, kokoši so kopale v prahu pri hlevu, a nekje gori na hruški je čivkal vrabec. Vse mirno, ali vroče, vroče, uj!

Tolpa otrôk se je igrala na vrtu, skakala semtertje, smejala se, kričala in vriskala. Otroci so otroci, česa jim manjka? Iztaknili so nekje za hišo nekoliko rmenih črepinj. Od steklenice so bile. Kdo vé, kaj je preživela steklenica in kaj se je že vse pretakalo v njej, dokler ni dospela tje na smetišče?

Domislil se je nečesa mali poniglavec, očistil malo razbito steklo, primaknil je je k licu, zatislil jedno oko in gledal po vasi.

„O jej, to je lepo, pogledajte, pogledajte!“ — vzkliknil je. — „Vse je v zlatu, oj, kako se lepo vidi!“

Otroci so ga obstopili. Vsak je hotel gledati na steklo. Drugi so pa hitro stekli še po ostale črepinje, saj bi vsak rad gledal. Solnčece je lepo svetilo, in v čarobni svetlobi, ko so gledali na steklo, lesketala se je vsa vas. Izprva so mislili, da gledajo kako začarano mesto, o katerem jim je pripovedovala po zimi babica za pečjo. To je bilo veselje! Čudili so se in od veselja klicali.

Kar se je oglasil oni prvi in skoraj malo razžaljeno mahnil z glavo: „Hm, mislil sem res, da se kaj drugega vidi. Saj je to naša vas. Le pogledajte, tam-le je Uboginova kočja, tam-le Strešnikov kozolec, ondi Rilčkarjev svinjski hle-

vec, a tam doli vaška mlaka. Le v rmeni svetlobi je vse, zato pa tudi nisem précej vsega spoznal.“

„Saj je res, Matijček, prav govoriš“, pritrtili so drugi, gledali so še nekoliko na ona stekla, potem so jih pa zopet pometali tje na smetišče, kjer so poprej ležala. Začeli so se nekaj drugega igrati, in zopet je bilo kričanja dovolj, in kaj ne bi, saj je bilo otrok mnogo — iz cele vasi.

Prav tako, kakor tem otrokom, prikazuje se marsikateremu v čarobni lepoti ves svet. Vse mu je lepo, vsakdo mu je dober in pošten, ne pozna ljudske zlobe in strasti. A žal, skoraj spoznamo, da smo tudi mi gledali na steklo, ali pa skozi pisane naočnike, in izkušnja nam odkriva vsak dan boljše goloto sveta. Čarobna, rmenkasta svetloba bleđi, jezni zaženemo proč naočnike, skozi katere smo doslej opazovali svet, in pred nami se razprostre v vsem svojem uboštvu in slaboti — dolina solz.

II.

Tisto pa: brez cvetlic nisem bil nikdar v svojem stanovanju. Ono zelenje dela sobico bolj prikupljivo, a v samoti imaš celó družčino. Soba mi je bila na solnčno stran, in cvetlice so uspevale, da si nisem mogel bolje želeti. Zalival sem jih, pritraval in presajal tudi sam.

Kar se mi je začela sušiti lepa fuksija. Lističi so ji vedno bolj zarmenevali in odpadali, dasi je bila pomlad, topla, zgodnja pomlad.

Kaj je to?

Zalival sem vedno, rahljaj zemljo, koreninice so imele dovolj hrane, ker je bila cvetka nedavno presajena, in vendar so lističi zarmenevali. Kar opazim mravljinca; tekal je gori po cvetličnem loncu. Evo drugega na stebelcu! Pogledam bolje: evo tudi tretjega in četrtega, vzdignem cvetko, evo doli vse polno te rjave sodrge! Oho, sedaj vas imam! Torej doli v vrtu si niste mogli priskrbeti primerne hrane, na mojo cvetko ste se spravili? Pokažem vam, vi sladkosnedeži!

Natakнем si naočnike in grem pozorneje preiskovat. Na stanovanju sem v prvem nadstropju. Pogledam doli skozi okno in vidim cel mravljinčji sprevod, ki se je pomikal v dolgi vrsti proti mojemu oknu. Nekateri so se ondukaj ustavili, drugi so pa še dalje ležli gori v drugo nadstropje. Kaj da storim? Čul sem bil, da se tega spaka človek z lepa ne odkriža. In vendar odpraviti jih moram; bilo, kakor jim drago, saj mi uničijo vse cvetlice.

V kotu iztaknem omelo. Omel sem cvetlični lonček, omel okno in zid pod oknom. Mravljinčji so cepali doli v travo, drugi so pa preplašeni vršeli na vse kraje. Ne bo jih več, mislil sem in postavil omelo zadovoljno v kot nazaj.

Motil sem se. Drugega jutra mi je bilo prvo, da sem pogledal skozi okno. — — Mravljinčev je bilo kakor prvi dan. Jedni so tekali gori, drugi doli in se potoma s tipalnicami pozdravljali. Bilo je vse polno življenja, kakor v dolgi mestni ulici na semanji dan.

Nisem znal, kaj bi storil. Mislil sem in se tudi nečesa domislil. Kaj hočem! Obraniti se jih moram, saj nisem člen za oskrbovanje starih, onemoglih mravelj, mislil sem si, vzel veliko ploščnato ravnilo in potisnil je tje med one redove. Zadel sem jih dosti, drugi so pa hiteli od strašnega mesta preplašeni na vse štiri strani sveta. To je bil povsem drug strah od strahú poprejšnjega dné, ko sem jih z omelom. Grozna novica se je raznesla hitro med vso rjavo družhaljo in zid se je izpraznil.

Onega dné je bil mir, ali drugega jutra evo jih zopet! Manje jih je bilo, zbegani so bili in bolj previdni, a prišli so vendar. Posvetil sem jim z istim mazilom. Rabil sem ravnilo samo še jedenkrat, in mravljinčev ni bilo več. Izprevideli so nevarnost, katera jim preti, in začeli so hoditi druga pota — sebi v korist, meni pa v veliko veselje. Fuksijo sem presadil, očistil ji koreninice, in pomagala si je počasi, a sedaj je zopet lepa kakor popreje.

Tako mravljinčji.

Matevžka Maseljčka ste poznali. Dokler je bil mlad in bogat, pil je vino; ko je bil star in berač, pil je pa žganega. Izkusil je marsikaj v svojem pijanstvu; jedenkrat so ga vrgli iz krčme, drugikrat je padel sam čez stopnice; jedenkrat je prenočil pod kapjo, drugikrat v jarku. Ko je spal jedenkrat gori na županovem kozolcu, pal je v spanju doli in polomil si je rebra in zlomil roko. Par dnij je preležal in prestokal na podu na senu, a ko so se malo rebra poravnala, obesil je robo na robec okrog vratú in jo zopet krevsal na žganjico, saj mu je bilo grlo zdravo, ali suho, suho, da ga je kar žgalo. Zvečer pa, ko so se že vse nebeške luči užgale in ko je iz njegove malhe izginil zadnji novčič, tedaj se je Matevžek zopet zibal od jedne strani ceste do druge, in hripavo kričal pesem:

Kadar pa umrl bom

Vinca več pil ne bom itd.

Ko bi pil vince, naj bi že bilo, a pil je oni strup. Šel je iskat prenočišča. Kam? Saj je bilo na celem svetu za njega postlano . . .

Tako je bilo dan na dan; grlo je bilo vedno suho. Naposled je pa za zmeraj zaspal — v snegu.

Moglo bi se še marsikaj povedati; rajši molčim. Mravljinčji so opustili pot k moji cvetlici, ko sem se jim zagrozil z ravnilom, človeka pa včasih bijejo in tepejo dan na dan njegove strasti, pa jim le streže in dalje služi.